2026-11-20 Dnr KN2026/01512

Klimat- och näringslivsdepartementet

e-post: kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Fortums yttrande över Kärnkraftsprövningsutredningens slutbetänkande Ny kärnkraft - moderna regler för beredskap och skadeståndsansvar

Fortum tackar för möjligheten att avge yttrande över ovan rubricerat ärende. Genom vår delägda kärnkraft i Sverige, vår hel- och delägda kärnkraft i Finland samt i egenskap av tjänsteleverantör har vi omfattande erfarenhet och kompetens inom drift och utveckling av kärnkraft. Utöver detta pågår arbete med att möjliggöra för nybyggnation av kärnkraft och Fortum har via sitt helägda bolag Nucore Energi nyligen lämnat in en ansökan om statligt stöd för ett projekt på Ävrö i Oskarshamns kommun.

Fortum är överlag positiv till det arbete som har bedrivits inom ramen för Kärnkrafts-prövningsutredningen och tillstyrker till stora delar de förslag som nu presenteras avseende frågeställningar kopplade till beredskap och skadeståndsansvar. Som komplement till detta inledande ställningstagande finns emellertid ett antal synpunkter och frågeställningar som vi vill belysa och lyfta nedan.

- **Beredskapsfrågor och tillståndsprövning (kap 6)**

  Fortum stödjer förslaget att beredskapsfrågor som huvudprincip inte ska belasta tillståndsprövningen utan regleras i efterföljande processer när tillstånd har beviljats. Det vi i sammanhanget vill lyfta och anser som problematiskt ur en tillståndshavares perspektiv, är om länsstyrelsen ges ett alltför långtgående mandat att fördröja driftstart av en redan tillståndsgiven och godkänd verksamhet. Länsstyrelsens, och andra myndigheters, arbete med att förbereda, fastställa och verkställa zoner och skyddsåtgärder m.m. behöver därför förenas med tydliga tidsfrister. I normalfallet är det mycket gott om tid mellan tidpunkten där kännedom finns om att beredskapsplanering behövs och driftstart av anläggningen, åtminstone mer än fyra år. Att ge länsstyrelsen en tidsfrist borde inte innebära något praktiskt problem för länsstyrelsen att hinna utföra planeringen.

- **Ansvar och process för beredskaps- och planeringszoner (kap 7)**

  Fortum ser positivt på att ansvar och process för beredskaps- och planeringszoner förtydligas. Vad gäller utförande av de radiologiska beräkningarna anser vi att även tillståndshavare bör ges möjlighet att kunna genomföra dessa som alternativ till att de utförs av Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM). Oaktat detta, måste tillståndshavare ges möjlighet att kunna verifiera SSM:s beräkningar då de ligger

Fortum Sverige AB | Postadress: Box 3030, 169 03 Solna | Besöksadress: Rättarvägen 3, Solna | Telefon/Fax: Tel. +46 (0) 8 671 70 00, Fax +46 (0) 8 671 70 36, www.fortum.com | Säte Stockholm, Org nr 556006-8230

2026-11-20

till grund för beslut om zonutbredning och behov av skyddsåtgärder samt tillika den beredskapsavgift som ska betalas.

Vidare anser vi det problematiskt och en stor brist att det fortfarande saknas vedertagna kriterier och vägledning för vilka radiologiska nödsituationer som ska analyseras. SSM bör därför skyndsamt återuppta det nedlagda utredningsarbetet med att fastställa dessa kriterier. Arbetet bör utföras i nära dialog och samarbete med berörda parter från industrin.

- **Överföring av processparametrar (kap 8)**

  Fortum stödjer förslaget att kravet på överföring av processparametrar bör utgå ifrån och anpassas efter en anläggnings riskprofil snarare än att tillämpas generellt. Vi anser också att kravet på överföring av processparametrar i praktiken bara är motiverat och relevant för kärnkraftsreaktorer och därmed inte bör utvidgas till att gälla för fler anläggningstyper än dessa.

- **Beredskapsavgifter (kap 9)**

  Fortum stödjer en differentierad avgiftsmodell och utredningens grundintension att tydligare koppla beredskapsavgiften till faktiska omkostnader och motprestation. Vi ser också positivt på möjligheten till nedsättning av avgiften för överlappande zoner. För att säkerställa kostnadseffektivitet och möjlighet för en tillståndshavare att bedöma om beredskapsavgiften är ändamålsenlig, behövs emellertid större transparens kring hur kostnadsberäkningen genomförs. Förutsägbarhet och insyn vad gäller vilka belopp och kostnadsposter som ingår i beräkningen av respektive avgiftslag (utveckling, investering och förvaltning) behöver öka.

- **Ansvar och ersättning vid olyckor (kap 10)**

  Vad gäller frågor kopplade till ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor är Fortum till stora delar nöjda med utredningens arbete och i synnerhet att möjligheten till dispens från kravet på ansvarsförsäkring återinförs. Vi anser emellertid att det behövs genomlysning och en kompletterande utredning där även frågan om differentierade ansvarsbelopp för kärnkraftsreaktorer ses över. Kopplat till denna översyn bör det även utredas under vilka förutsättningar moderbolags-garantier kan utgöra ett fullgott alternativ till försäkringslösning samt hur olika aktörer kan samverka för att öka utbud och likviditet på den idag väldigt begränsade försäkringsmarknaden.

Fortum ser fram emot fortsatt dialog och gott samarbete i detta ärende och därtill relaterat arbete. Vår huvudkontakt och handläggare i detta ärende är Per Claesson, e-mail: per.claesson@fortum.com.

Med vänlig hälsning,

Sara Nilsson

Sara Nilsson, Fortum Sverige AB